

jeg havde svigtet det konservative Program. Nej, hvis der fra 1920 til 1924 er nogen, der har svigtet det konservative Program, er det ikke min Ringhed.

Til det sidste har det ærede Medlem Hr. Christmas Møller hævdet, at jeg var ekskluderet, fordi jeg var illoyal mod Partiet, og det ærede Medlem Hr. Pürschel har i meget værdifulde Indlæg til de konservative Organer i Aarhus, Indlæg, som desværre altid er gaaet i Papirkurven, bestemt hævdet, at jeg er ekskluderet, fordi jeg, som han saa smukt, baade smukt og alvorsfuldt og tillige med en vis Grad af Mystik, kalder det, har „krænket de uskrevne Love for politisk Samarbejde“. Det er Grunden til, at jeg er ekskluderet.

Og efter at jeg er ekskluderet paa dette Grundlag og Vælgerforeningen alligevel fastholder min Kandidatur i Overensstemmelse med det, der er det centrale i det konservative Partis Statutter, og som utvivlsomt ogsaa valglovmæssigt maa være det centrale, naar vi skal bedømme, hvad der valglovmæssigt skal forstaas ved et Parti, ekskluderes Vælgerforeningen ikke desto mindre af Repræsentantskabet.

Nu vil jeg gerne for at belyse dette Grundlag for min Eksklusion, altsaa Illoyaliteten, den politiske Illoyalitet, blot have Lov til at gøre nogle ganske faa Bemærkninger for at vise, hvilken Art af Frisind for Meningsanskuelser i Overensstemmelse med Grundloven der hersker i det konservative Parti. Maa jeg her gøre den Indskudsbe mærkning, at det jo altid er et overmaade delikat og vanskeligt Spørgsmaal for en Partiledelse at afgøre, hvor den politiske Loyalitet holder op, og hvor den politiske Illoyalitet begynder, det er overmaade vanskeligt; og naturligvis har en Partigruppe Lov til at sige, at den ikke vil se et Medlem i sin Midte, at den vil ekskludere ham, fordi den ikke kan arbejde sammen med ham, det er en ærlig Sag, det maa en Partigruppe altid have Lov til, derfor har jeg personlig intet at beklage mig over. Men Spørgsmaalet er, om et Parti paa det Grundlag, navnlig naar Partiets Vedtægter er som det konservative Folkepartis, er berettiget til at ekskludere en af Landets største og ældste Vælgerforeninger, som aldrig har forsyndet sig mod det konservative Program.

Til Belysning af min politiske Illoyalitet vil jeg blot til Sammenligning minde ærede Medlemmer om, hvilket Frisind der i denne Henseende raader f. Eks. i Socialdemokratiet. Hvad har ikke Hr.

Lyngsies budt Hr. Stauning, uden at det har medført Hr. Lyngsies Eksklusion? Frisindet og liberalt har man opretholdt Hr. Lyngsies som socialdemokratisk all-right-Medlem, fordi han stod paa det socialdemokratiske Program, og fordi det essentielle og centrale havde han ikke krænket. Han har maaske været Ledelsen ubehagelig i mange Øjeblikke og generet baade her og der, og det har jeg ogsaa gjort i langt ringere Grad end Hr. Lyngsies — enfin, jeg indrømmer, at jeg har gjort det —, men der var ikke Tale om nogen saadan Haupt- und Staatsaktion mod Hr. Lyngsies.

Jeg maa maaske endvidere minde om Dr. Brandes-Aktionen indenfor det radikale Parti: Dr. Edvard Brandes' valutapolitiske Artikler i „Politiken“ og f. Eks. den berømte Artikel om den politiske Lumpacivagabundus, den smidige Naal, som baade kan stoppe og strikke og haaber paa ved sine valutapolitiske behændige Manøvrer at vinde baade den hele Forretning og Mesters Datter i Tilgift. Jeg tror, at Dr. Brandes' Holdning overfor hans radikale Partifæller har været af en saadan Art, at hvis det havde været det ærede Medlem Hr. Christmas Møller, der havde siddet paa det ærede Medlem Hr. Rodes Plads, saa var Dr. Brandes utvivlsomt blevet ekskluderet af det radikale Parti.

Jeg vil endvidere — det ligger nu længere tilbage — minde om det daværende Medlem Hr. J. C. Christensens Holdning i sin Tid, da det moderate Venstre og Venstre-reformpartiet var smeltet sammen, overfor daværende Statsminister N. Neergaard med Hensyn til de fremskudte Forter i 1909 og Mistillidsaktionerne imod Hr. N. Neergaard; fremdeles hans Mistillidsvotum i 1913 overfor Ministeriet Klaus Berntsen, da dette havde Lyst til, skønt i Mindretal, med Oppositionspartiernes Samtykke at gennemføre den nye Grundlov, hvilket som bekendt strandede paa Hr. J. C. Christensens Nedsabling af Ministeriet Klaus Berntsen. Men Hr. J. C. Christensen blev dog ikke ekskluderet af den Grund.

Derimod har det konservative Folkeparti med haard Haand benyttet sig af en Bestemmelse i Statutternes §9, der — og derfor er Stillingen saa overordentlig vanskelig for de konservative Vælgere — gaar lige stik imod, hvad der staar i Indledningsbestemmelsen i Lovene om Tilslutning til Programmet. Denne Bestemmelse siger nemlig følgende: „Saafremt en Forening eller et af Partiets Blade eller Medlemmer i afgørende politiske eller taktiske Spørgs-